

Mødet den 27. Januar 1927.

(For lukkede Døre).

Fraværende: H. J. Baden, P. Baunsgaard, G. N. Knub og J. Chr. Møller.

1. (J. Nr. 362—1926). Sagen angaaende Besættelse af Stillingen som Brandinspektør.

B o r g m e s t e r e n udtalte, at Sagen var kommen med, fordi man jo engang skulde have Ende derpaa. Der var imidlertid Stemning for, at Sagen skal tilbage til Brandkommissionen, og Taleren havde ikke noget derimod.

P. P e t e r s e n bemærkede, at hvis Sagen paa ny skulde udsættes, maatte det være i Henhold til Forretningsordenen.

B o r g m e s t e r e n svarede, at Byraadet jo ikke plejede at modsætte sig, at en Sag tages tilbage, naar Udvalget ønsker det.

L e o n h a r d H a n s e n erklærede, at Udvalget havde ikke forlangt Sagen udsat, men Borgmesteren havde lovet, at den ikke skulde komme frem, før Udvalget ønskede det. Nu var den alligevel kommen frem, og Taleren vilde da oplyse, at der var Ønsker om at faa Embedet sammenlagt med den kommunale Skorstensfejning i Byen, hvorfor der burde ansættes en Brandinspektør, som havde Forstand paa Skorstensfejning. Af den Grund havde man ikke ønsket, at Sagen skulde frem endnu.

B o r g m e s t e r e n svarede hertil, at Sagen skulde have været paa Dagsordenen paa det første Møde efter Nytaar, men da bad Leonhard Hansen om at faa den udsat, fordi der var andre Ting under Overvejelse. Andet var der ikke lovet fra Talerens Side. Den socialdemokratiske Gruppe kunde ikke bestemme alt, hvad der skal forelægges i Byraadet.

L e o n h a r d H a n s e n vidste ikke, hvorvidt den socialdemokratiske Gruppe kunde forlange, at et Spørgsmaal ikke bliver sat paa Dagsordenen; men Gruppen var Flertal i Byraadet, og Borgmesteren tilhørte den ogsaa, og Gruppen havde i hvert Fald vedtaget, at Sagen ikke skulde paa Dagsordenen.

B o r g m e s t e r e n agtede ikke at lade sig noget foreskrive af Hr. Leonhard Hansen og vilde tilbagevise hans Udtalelser.

H. P. C h r i s t e n s e n syntes, at naar der var Overvejelser om at ordne Spørgsmaalet paa en anden Maade end hidtil, vilde det være rigtigst, at Brandkommissionen paa ny beskæftiger sig med Sagen og søger at komme til Enighed om en Ordning. Taleren vilde derfor anbefale, at Sagen henvises til Brandkommissionen.

Ifølge Forslag fra den socialdemokratiske Gruppe vedtoges det at sende Sagen til Brandkommissionen til fornyet Overvejelse.

2. (J. Nr. 209—1926). **Licitation over Levering af Støbegods til Kommunens Nybygninger G og H ved Ringgaden.**

Byggeudvalget indstiller at overdrage Leveringen til følgende:

A. Bygballe: Samtlige Kakkelovne

for ialt..... 8164,75 Kr.

At overføre 8164,75 Kr.

Overført 8164,75 Kr.

Fr. Winsløw: 6 Stk. Grubekedler med

Tilbehør for 168,00 »

De forenede Jernstøberier: 48 Stk.

Gasovne for 996,00 »

Ialt 9328,75 Kr.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 603—1926). Andragende fra Lærerinderne Frk. K. Bjerre og Frk. M. Knudsen om Afsked fra 31. Marts 1927.

Anbefaledes.

4. (J. Nr. 604—1926). Andragende fra Kommuelærer A. Lundby om Tilladelse til at bytte Embede med Førstelærer Aagaard i Hovedgaard.

Anbefalet af Skolekommissionen.

Borgmesteren bemærkede, at det kunde være sin egen Sag at tillade en saadan Bytning, da man jo ikke kendte noget til den, man fik i Stedet. Men her var Forholdet saaledes, at det skulde gaa meget galt, hvis der skete nogen Skade ved Bytningen.

Anbefaledes.

5. (J. Nr. 49—1926). Udskrift i den af fhv. Politibetjent J. P. Jensen mod Kommunen anlagte Sag.

Af Udskriften fremgik, at Sagsøgeren tilkendtes et Beløb af 255,59 Kr., hvorimod hans øvrige Krav ikke kunde tages til Følge.

Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 10¹⁴—1926). Valg af en Vurderingsmand i Henhold til Lov af 19. Marts 1869.

Henvistes til det nedsatte Udvalg.

7. (J. Nr. 28⁸—1926). Andragende fra Hjælpekassen om Tillægsbevilling til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Budgetudvalget indstiller, at der stilles et Beløb paa 35000 Kr. til Raadighed for Hjælpekassen

til den her omhandlede Anvendelse, men med udtrykkelig Tilkendegivelse overfor Bestyrelsen, at man forventer, at Beløbet vil blive administreret saaledes, at det kan strække til for Resten af Finansaaret.

H o l s t - K n u d s e n vilde blot knytte den Bemærkning dertil, at den borgerlige Gruppe var en Del skuffet over, at dette Andragende var fremkommet, og man vilde forbeholde sig at komme tilbage til Spørgsmaalet ved Budgetbehandlingen.

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 600—1926). Indstilling fra Belysningsudvalget om **Køb af Ejendommene Badevej Nr. 4—16.**

Følgende Indstilling forelaa.

»Efter Tilvejebringelsen af Elektricitetsværkets Udvidelse vil man i høj Grad komme til at savne Lagerplads, hvorfor Udvalget udbeder sig det ærede Byraads Bemyndigelse til at købe efternævnte Ejendomme i Badevej, saaledes at Elektricitetsværket, naar man faar Brug for Grundene, kan disponere over disse.

Arealet omfatter som anført paa hoslagte Plan ca. 850 m², og Købesummen vil højst blive følgende:

Badevej Nr. 4	30000 Kr.
— » 6	12000 »
— » 8	25000 »
— » 10—12	35000 »
— » 14	8000 »
— » 16	16000 »

Ialt 126000 Kr.«

H. P. C h r i s t e n s e n forelagde Indstillingen. De gamle Huse var ikke for gode at rive ned, og man kunde ikke faa Tilladelse til at bygge Elektricitetsværket i den paatænkte Højde ved

den smalle Gade uden at erhverve Grundene, hvorfor man havde forhandlet med Budgetudvalget om Sagen og derefter sikret sig Ejendommene, før det blev almindeligt bekendt. Det var selvfølgelig fuld Pris for Husene, men Kommunen kunde nok være tjent dermed, og Taleren vilde anbefale at tiltræde Købet.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 358—1926). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse angaaende **Nedsættelse af Kommunens Tilskud til Boligbyggeri.**

Følgende Indstilling forelaa.

»I Forbindelse med Byraadets Beslutning i Mødet den 26. August f. A. indstiller Udvalget, at Kommunens Tilskud til Boligbyggeri nedsættes, for saa vidt angaar Projekter, der indleveres efter indeværende Maanedes Udgang, til 300 Kr. for Lejligheder med 2- eller 3-Værelser og 150 Kr. til 1-Værelses Lejligheder — alt med det sædvanlige Forbehold, at der tilvejebringes mindst 2 Lejligheder.

Den foreslaaede Nedsættelse, mener man, staar i et passende Forhold til den almindelige Nedgang i Byggeomkostningerne.

Til Oplysning tjener, at der indtil den 10. ds. er givet Tilsagn om Tilskud til et samlet Beløb af 557700 Kr., medens der paa indeværende Aars Budget hertil er opført under Konto XX, 11: 275000 Kr.«

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 589—1926). Andragende fra Lægeforeningen om Bevilling af et Beløb til Medhjælp i fattige Hjem under Influenzaepidemien.

Borgmesteren oplyste, at der ønskedes en Sum paa 3000 Kr. Sagen var kommen lidt overraskende, og de burde egentlig have forhandlet

med Byraadet først, men der havde ikke været Tid dertil. Taleren vilde henstille at tage velvilligt paa Andragendet.

H. P. Christensen erindrede om, at der tidligere var ydet en Bevilling til Røde Kors i samme Anledning, men nu havde pludselig Lægeforeningen i Forbindelse med Husmoderforeningen følt sig kaldet til at optræde uden at forhandle med Byraadet derom. Taleren kunde gaa med til at bevilge indtil 2000 Kr. og haabede saa, at der fremtidig blev forhandlet med Byraadet, før der lavedes noget saadant.

M. B r a m m e r havde allerede for mange Aar siden stillet Forslag om Oprettelse af Hjemmesygepleje i Tilfælde af Epidemier; men Sygehusudvalget havde endnu ikke haft Tid til at beskæftige sig med Forslaget. Senere var der kommen en Bestemmelse om, at Sygekasserne kunde give Tilskud til Indretning af en saadan Sygepleje, men underligt nok syntes Sygekasserne i Aarhus i Modsætning til andre Steder ikke at interessere sig for Sagen. Taleren vilde meget henstille til Sygehusudvalget at træde i Forhandling med Sygekasserne om snarest muligt at faa en fast Ordning af dette Spørgsmaal, for Husmoderforeningen var næppe det rette Forum.

K. M o u s t e n var enig med Dr. Brammer i, at en Hjemmesygepleje var ønskelig. Der havde været forhandlet baade med Lægeforeningen og Sygekasserne om Sagen, og Udvalget havde lovet at anbefale Byraadet at give et Tilskud dertil. Der forelaa vist et færdigt Forslag, som hurtigt kunde træde i Kraft, men muligvis var Sygekasserne nu blevet betænkelige, da der var Tale om en Nedsækning.

P. P e t e r s e n sluttede sig til H. P. Christensens Udtalelser. Sagen var maaske i og for sig god nok, men det var en daarlig Praksis, at private Folk laver noget saadant og sætter sig i Udgift derved i Forventning om, at Kommunen saa bagefter skal betale det.

A n d r. B i t s c h oplyste, at Sygekasserne i Virkeligheden var interesseret i Spørgsmaalet og havde forhandlet med Sygehusudvalget derom, men det var den økonomiske Side, det drejede sig om, for enhver Fordel, som kunde skaffes Medlemmerne, kostede Penge. Statens Tilskud blev muligvis nedsat, og det var næppe Tiden til at forhøje Kontingentet.

M. B r a m m e r indrømmede, at det var et økonomisk Spørgsmaal, men Sygekasserne i Aarhus var ikke daarligt stillede. Lægehonoraret var gaaet ned i Forhold til Pristallet, men Kontingentet var vist ikke nedsat.

A n d r. B i t s c h svarede, at da Invalideloven kom, blev Kontingentet ikke forhøjet, og siden var det nedsat med 25 Øre maanedlig, saa det var en væsentlig Nedgang.

Det vedtoges at stille et Beløb paa indtil 2000 Kr. til Raadighed, saaledes at der maa aflægges Regnskab for Pengenes Anvendelse.

11. (J. Nr. 591—1926). **Andragende fra Universitets-samvirket om Bevilling af 5000 Kr.**

B o r g m e s t e r e n oplyste, at der skulde anvendes ca. 2000 Kr. til Kontor, idet Lederen af dette lønnedes med ca. 200 Kr. maanedlig.

M. C. F a l k foreslog at sende Sagen til Budgetudvalget og faa en Indstilling derfra.

B o r g m e s t e r e n havde ikke noget derimod.

Henvist til Budgetudvalget.

12. (J. Nr. 495—1926). Andragende fra Vognmand S. Nielsen om at maatte benytte en Droskeholdeplads i Forening med Vognmand K. P. Stokbæk, som han har overdraget Halvparten af sin Vogn.

Anbefalet af Brolægningsudvalget.

Bevilgedes.

13. (J. Nr. 605—1926). Indstilling fra Markudvalget om Nedsættelse af Lejen af Markjorderne.

Udvalget indstiller, at Lejen af Jordlodder, udlejet til Avlsbrug, fra 1. April 1927 nedsættes med 25 %, hvilket vil medføre en Indtægtsnedgang af 5130 Kr. aarlig.

P. P e t e r s e n forelagde Forslaget, som gik ud paa en Nedsættelse af Lejen for dem, der betalte 100 Kr. og derover pr. Td. Land. Da Tiderne var i Opgang, blev der lagt ca. 100 % paa, hvilket Lejerne fandt sig i. Nu var Landbrugsvarerne gaaet saa meget ned i Pris, at en Nedsættelse paa 25 % maatte kaldes passende.

B o r g m e s t e r e n bemærkede, at hvis man skulde ned paa 75 Kr., vilde det svare til en Jordpris af 1500 Kr. pr. Td. Land, og det var vist for lidt. Lejerne burde se at faa mere ud af Jorden, f. Eks. ved at dyrke Sukkerroer.

H. P. C h r i s t e n s e n kunde ikke tiltræde Forslaget. Før Krigen fik man 60—70 Kr. pr. Td. Land, og i Forhold til Pristallet var 100 Kr. ikke for meget nu. Der var stadig Efterspørgsel efter Jord til Haver, saa den kunde let lejes ud til en betydelig større Pris. Taleren vilde derfor foreslaaa at forkaste Forslaget.

P. P e t e r s e n svarede, at den virkelige Værdi af Kommunens Jord var noget helt andet end dens Værdi som Landbrugsjord. Efterspørgslen

efter Haver var ikke saa stor, at al Jorden kunde lægges ud til saadanne.

A n d r. B i t s c h syntes, at Afgiften for Jorden maatte beregnes efter Verdensmarkedets Pris paa Korn og Foderstoffer, og i Forhold til den nuværende Pris derpaa var en Nedgang paa 25 % rimelig. Men naar Flertallet ikke kunde tiltræde Indstillingen, vilde Markudvalget næppe tage sin Død derover.

H. P. C h r i s t e n s e n henstillede at undersøge, hvad Vognmændene faar for Kørsel nu i Forhold til før Krigen, saa vilde man erfare, at man ikke paa langt nær var nede paa de samme Priser som i 1914.

H. P. S a l l i n g kunde ikke indse, hvad Prisen paa Vognmandskørsel havde at gøre med Lejen af Jorden. Landeriet var en Biforretning for dem, og Aarhus Markjorder var ikke de mest frugtbare, idet de nærmest maatte passes, naar der ikke var andet Arbejde. En Nedgang paa 25 % var sikkert passende i Forhold til Prisen paa de Produkter, der kan avles paa Jorden.

J. P e r r e g a a r d vilde ligesom Borgmesteren henstille til dem at dyrke Sukkerroer, saa kunde der blive Arbejde til mange unge Mennesker med at passe Roerne.

V a l d. P e d e r s e n oplyste, Vognmandsprisen i 1914 var 12—14 Kr. pr. Dag, og nu 24—26 Kr., altsaa det dobbelte, og det var for meget i Forhold til Pristallet. Hvis Foderpriserne var faldet saa stærkt, som det blev sagt, burde Vognmændene ogsaa gaa ned med Prisen. Det kunde vist godt betale sig for dem at drive Jorden i deres ledige Timer, og Taleren vilde anbefale at beholde den nuværende Leje.

P. P e t e r s e n erklærede, at dette Spørgsmaal ikke havde noget som helst med Vognmandspriserne at gøre. Spørgsmaalet var kun, om det kunde betale sig for dem at dyrke Marken fremfor at købe Kornet andre Steder.

Forslaget forkastedes.

14. (J. Nr. 442—1926). Andragende fra Enke Anna Mikkelsen om Frigørelse af en Del af en baandlagt Ulykkesforsikring.

Anbefalet af Udvalget for Andragender.

Anbefaledes.

15. (J. Nr. 110—1926). Andragende fra Havnearbejder Chr. Rasmussen om Frigørelse af en baandlagt Invalideerstatning.

Udvalget kan ikke anbefale Andragendet.

Kunde ikke anbefales.

16. (J. Nr. 12³³—1926). Indstilling angaaende Til-
deling af Aldersrente.

Indstillingen vedtoges.

17. (J. Nr. 50—1926). Andragender om Indflytnings-
tilladelse.

Fra Boligkontrollen forelaa følgende Indstilling:

A n b e f a l e d e A n d r a g e n d e r.

Fr. Paulsen, Brabrand.

M. Madsen, Riis Skov.

J. E. Jensen, Hjortshøj.

A. Warrich Jørgensen, Aalborg.

L. Hørby, København.

A. Hansen, København.

J. S. Jacobsen, Rosenvang.

H. Andersen, København.

B. E. Jensen, Odense.

H. Kühle, Viborg.

V. Simonsen, Taastrup.

C. Andersen, Frisendahl.
B. Berthelsen, Aalborg.
F. C. Justesen, Vraa.
C. Nielsen, Laven.
E. V. Magnussen, Riis Skov.
Johanne Petersen, Aabyhøj.

I k k e a n b e f a l e d e A n d r a g e n d e r.

M. J. Frier, Brabrand.
O. Pedersen Bak, Viby.
J. Sørensen, Aabyhøj.
L. Neunert, Aabyhøj.
K. Madsen, Rosenvang.
T. Skadhauge, Hasle.
S. Nielsen, Kongsvang.
B. Madsen, p. t. Aarhus.
S. Jensen, Rosenvang.
J. Wildbork, Skanderborg.

Indstillingen vedtoges.

18. (J. Nr. 50 L.—1926. **Andragender om Tilladelse til Lejeforhøjelse.**

Boligkontrollen kan anbefale Andragender angaaende følgende Ejendomme:

Bylovsgade Nr. 55.

Falstersgade Nr. 6.

Indstillingen vedtoges.

19. **Meddelelser fra Formanden.**

a. **Husvilde spørgsmaalet.**

B o r g m e s t e r e n erindrede om, at det sidste Sommer blev overdraget til Udvalget for Bygninger og Inventar at ordne Husvildeforholdet angaaende Kasernen med Ministeriet. Den daværende Forsvarsminister L. Rasmussen stillede sig villig til Sagen og holdt paa, at naar der var Tale om at belægge Skoler, skulde Kasernerne tages i Brug først. Da der blev Udsigt til Re-

geringsskifte, stillede de militære Myndigheder sig mindre imødekommende og mente ikke at kunne undvære Kasernen. Ved en Forhandling med et Par militære Repræsentanter henstilledes det til dem at rydde det militære Sygehus og afstaa det til Husvilde, da man saa vilde rømme Kasernen, ellers maatte Kommunen sætte alt ind paa at beholde den. Efter at det ny Ministerium var dannet, skete der Henvendelse til Forsvarsministeren for at sætte ham ind i Forholdene, og man henstillede ligeledes til ham at overlade Kommunen Sygehuset, imod at man rømmede Kasernen inden 1. Marts; i modsat Fald kunde den umuligt rømmes før November. Ministeren havde lovet at overveje Sagen og eventuelt komme til Aarhus og se paa Forholdene. Efter dette kunde man vel gaa ud fra, at saa længe Ministeren ikke havde været i Aarhus, skete der ikke noget. Ved samme Lejlighed havde man talt med Undervisningsministeren og bedt ham være Byraadet behjælpeligt med at undgaa at tage Skolerne i Brug til Husvilde, og han havde lovet at interessere sig derfor, naar Sagen kom frem i Ministeriet.

J. P e r r e g a a r d gjorde nærmere Rede for Forhandlingerne med de militære Myndigheder og meddelte i den Forbindelse, at Udvalget nu havde besluttet at rømme Skolerne. De Beboere, der var tilbage i Ingerslevs Skole, kunde faa Plads i de tyske Barakker, og om 3 Uger blev der taget fat paa Nørrebrogades Skole.

b. B o l i g l o v e n.

B o r g m e s t e r e n pegede paa, at København var bleven meget favoriseret m. H. t. Laan af Statsboligfonden. Nu havde et stort Byggefore-

tagende været paa Tale derovre i 9 Maaneder uden at blive til noget, og paa Besøget i København forsøgte man at faa det bevilgede Laan dertil stillet til Raadighed for Aarhus. Men det lykkedes ikke, nærmest paa Grund af en Ekspeditionsfejl. Departementschefen henstillede til Taleren at rette en Appel til dem, der vilde bygge, om at indgive Andragender i god Tid. Samtidig var der Tale om Indflytningsbestemmelsen. Denne bortfaldt den 15. Maj i Aar, og Departementschefen gjorde opmærksom paa, at saafremt Byraadet ønskede Bestemmelsen opretholdt 1 Aars Tid, maatte der snarest fremsættes Andragende derom. Taleren vilde derfor bede Grupperne overveje, om det kunde være formaalstjenligt at beholde Bestemmelsen 1 Aar endnu.

c. Kommunens økonomiske Forhold.

Borgmesteren havde under Opholdet i København talt med Direktør Jensen-Sønderup i Hypotekbanken om Kommunens Laan paa 3 Mill. Kr. Saafremt det forlangtes, skulde det betales i Marts Maaned, men Direktøren mente, det kunde udsættes til Juni, og der skulde nok komme Besked et Par Maaneder i Forvejen. Af dette Laan var der nu kun 700000 Kr. tilbage, men skulde der blive Vanskeligheder, vilde Havnen foreløbig stille 1½ Mill. Kr. til Raadighed.

d. Universitetssagen.

Borgmesteren meddelte, at da man talte med Undervisningsministeren, havde man ogsaa spurgt ham om hans Syn paa denne Sag, og han havde erklæret sig som Tilhænger af Tanken om et jydsk Universitet. Som Forholdene laa, kunde der ikke fremsættes noget Forslag i Efteraaret, men Ministeren lovede at ville forhandle med

Universitetskomitéen, saa der eventuelt kunde foreligge et Forslag til August.

e. Overskridelser paa Budgetterne.

Borgmesteren erindrede om, at der i Kommunebogholderens Instruks stod, at naar en Konto blev overskredet, skulde det meddeles til Kasseudvalget. Det var dog ikke bleven taget saa højtideligt i de senere Aar, da der var Penge nok til at dække mindre Overskridelser. I det sidste Aar var Forholdene ændret, hvorfor Taleren nu maatte gøre opmærksom paa saadanne Overskridelser. Slagtehusets Vedligeholdelseskonto var paa 14000 Kr., men der var allerede brugt 20000 Kr. Forskønnelsesudvalget havde budgetteret 4100 Kr. til en Nødtørftsanstalt i Botanisk Have, men havde brugt 6000 Kr. Taleren haabede, at Udvalgene kunde finde Besparelser andre Steder til Dækning af Overskridelserne.

f. Underskrift af Regninger.

Borgmesteren gjorde opmærksom paa, at dette efterhaanden var blevet et meget stort Arbejde for Kasseudvalget, hvorfor Taleren vilde henstille til Udvalgene at tage en samlet Liste over Regningerne, saa Udvalget kunde nøjes med at underskrive een Gang.

g. Ligningsreglerne.

Borgmesteren havde haft Føling med Ligningskommissionen og faaet at vide, at den ikke agtede at ændre Ligningsreglerne i Aar. Hvis dette ikke blev gjort, vilde det virke meget slemt paa Skatteprocenten. Det var den almindelige Opfattelse, at det var Byraadet, der bestemte denne, men det var ikke Tilfældet; det kunde snarere siges at være Ligningskommissionen. Hvis Reglerne om Fradrag ikke ændredes, vilde en

meget stor Del af Skatteyderne kun komme til at betale Skat af 50 Kr., og saa maatte Procenten nødvendigvis stige. Taleren vilde derfor henvende sig til Byraadet ved Samtale med Kommissionens Medlemmer at gøre opmærksom paa dette Forhold.
